

GAFE

FORGÁCSOLÁSI ALAPISMERETEK (Kézi forgácsoló műveletek)

Kézi forgácsoló műveletek

- **Darabolás** (fűrészelés, vágás)
- **Forgácsolás**
  - reszelés
  - fúrás (fúrás, süllyesztés)
  - köszörülés
  - menetkészítés
- **Illesztés** (csiszolás, hántolás, dörzsárazás)
- **Felületkezelés** (tükrösítés, fényezés)

2

Darabolás

- Anyagszétválasztó eljárás
- Szilárd test alakját megváltoztatjuk
- Anyagrészecskék kapcsolódásának megszüntetése
- Előgyártmányokon végzett művelet
- Termékek jellemző megjelenése
  - Szálananyag (szög-, lapos-, kör- és idomacélok)
  - Táblák (lemezek, rácsok)

3

Szétválasztási módok

- Nyíró eljárások
  - harapás, nyírás, lyukasztás
- **Forgácsoló eljárások**
  - vágás
  - vésés
  - fűrészelés
- Termikus eljárások
  - lángvágás
  - plazmavágás

4

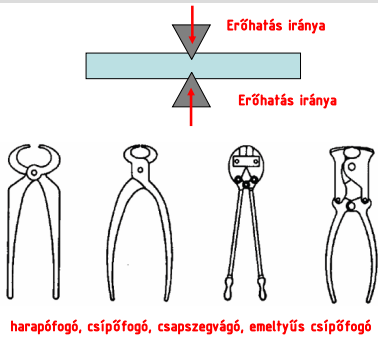

Harapás elve, eszközei

5

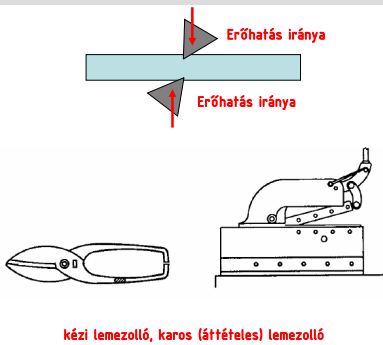

Nyírás elve, eszközei

6

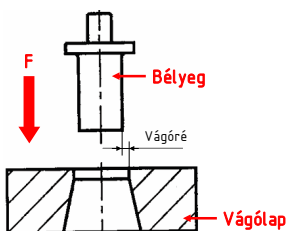

Lyukasztás elve, eszközei

Nyírás speciális esete

7

Vágás és faragás (kézzel)

• Vágás

- Vonal mentés (előrajzolás) az anyagot szétválasztjuk
- Lemezek, idomacélok megmunkálása
- Szerszámai
  - hidegvágó (idomacélok)
  - lemezolló (lemezek)
- Utómunkálatokat igényel (sorják, élek)

8

Vágás és faragás (kézzel)

• Faragás

- Kisebb darabok eltávolítása az anyag felületéről
- Tetszőleges munkadarabon végezhető
- Időigényes megmunkálás

• Termelékenység

- Vibrációs kézi vágó
- Sűrített levegős kézi vágó

9

Vágás és faragás (kézzel)

- Azonos kialakítású szerszámok
  - Vágás esetén 90° -os elhelyezés
  - Faragás során 30 - 50° -os elhelyezés
- Jellemző ékszögek
  - színes- és lágyfémek 35 - 50°
  - szerkezeti acélok 50 - 62°
  - szerszámacélok 60 - 70°

10

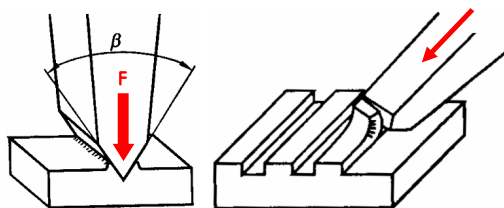

Vágás és faragás (kézi)

Vágás

Faragás (vésés)

11

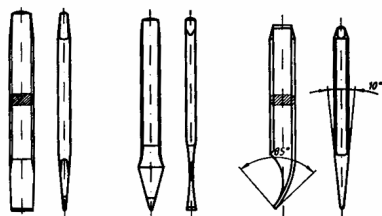

Vágás és faragás eszközei

Laposvágó, keresztvágó, horonyvágó

12

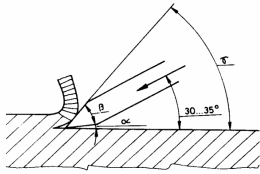

Faragás

α – él elhelyezési szög
 β – ékszög
 γ – homlokszög

13

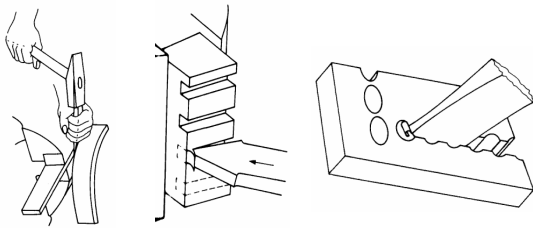

Vágás és faragás (műveletek)

Vékony lemez
vágása

Horn yok
faragása

Vastag lemez
vágása

14

Fűrészelés

- Nagyobb darabok esetén alkalmazott eljárás
  - Nyírással (olló) vagy
  - Vágással (laposvágó) nem gazdaságos
- Alapja a faragás
- Célja lehet
  - Darabolás
  - Be- és kivágás

15

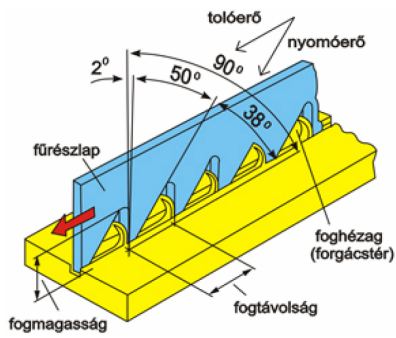

Fűrészelés elve

16

Fűrészelés eszközei

- Fémfűrészlap
  - szabályosan többélű szerszám
  - anyaga (edzett szívós acél, gyorsacél)
  - jellemzői
    - fogsűrűség
    - fogkialakítás (szögek)
    - fogvezetés
- Fűrészkeret
  - fix és állítható
  - fogazott

17

Fémfűrészlap - fogsűrűség

- Nagysága megmunkált anyagtól függ
  - Sűrű fogazat => kemény anyagokhoz
  - Ritka fogazat => lágyabb anyagokhoz
- 1"-re jutó fogak számában határozzák meg
  - Sűrű fogazat (32-28)
  - Közepes fogazat (22-18)
  - Ritka fogazat (16-14)

18

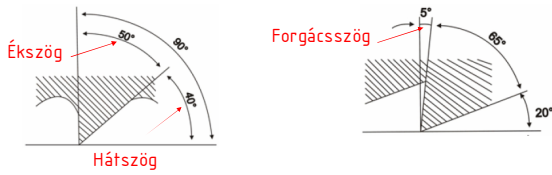

Fémfűrészlap – fogkialakítás (szögek)

Közepes-, nagy szilárdságú anyag

Kis szilárdságú anyag

	Forgács- szög	Ékszög	Hátszög
Kemény acélok:	0°	60°	30°
Lágyacélok	5°	55°	30°
Könnyűfémek	10°	50°	30°

19

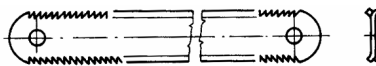

Fémfűrészlap - fogkialakítás

Egy oldalon fogazott fűrészlap

Két oldalon fogazott fűrészlap

20

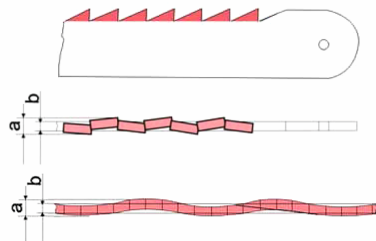

Fémfűrészlap – foghajtogatás (terpesztés)

a = vágatvastagság

b = fűrészlap vastagság

Beszorulás elleni védelem miatt alkalmazott!

21

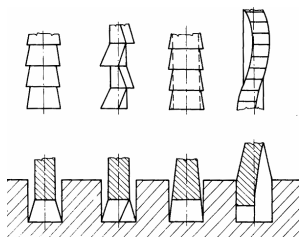

Fémfűrészlap – foghajtogatás (terpesztés)

Egyenes trapéz, jobb-bal terpesztés, ferde fogoldal, íves terpesztés

22

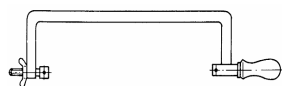

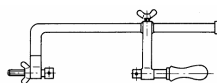

Fűrészkeretek

Fix fűrészkeret

Állítható fűrészkeret

Állítható fűrészkeret fogazattal

23

Fűrészkeretek

- Befogható lapok
  - Fix keret => 300 mm
  - Állítható keret => 200-350 mm
- Egyéb keretek
  - Lombfűrész
    - nem lyukasztott a fűrészlap
    - szorítással rögzítik
    - fűrészlap max. 160 mm hosszú

24

Fűrészelés szabályai

- Anyag merev befogása satuba
- Cső, idomacél esetén
  - alkalmazzunk betétet (torzulás)
  - vágás közben forgassuk (hosszú vágási felület)
- Vékony darabot lapján fűrészeljünk (rezgés)
- Fűrészlap tolással vágjon (fogak iránya befogáskor)
- Bekezdésre ügyeljünk (megvezetés)

25

Fűrészelés szabályai

- Csökkentsük a nyomás nagyságát
  - vékony lapok, csövek esetén
  - nagyon lágy fémek esetén
  - új fűrészlap használatakor
  - befejező szakaszban (kifutás)
- Visszahúzáskor emeljük a fűrész (fogvédelem)
- Fűrészlapot ne feszítsük (ferdeségi hibánál)
- Törött fogú fűrész ne használjunk

26
